

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Tractatus De Regimine Ecclesiae Episcopalis In Octo Libros Distributus

Antonelli, Giovanni Carlo

Velitris, 1650

An Ecclesia succedere possit in bonis emphiteoticis alterius ecclesiae.
Cap. XVI.

urn:nbn:de:hbz:466:1-11401

- 7 Si verò in loco ipsius testatoris plures sint ecclesie eius nominis, quod testator expressit, legatum censetur relictum pauperiori d. *S. si quis in nomine in Aatb. de ecclesiis. Genuens. d. cap. 57. nu. 14. & 15.* & si ecclesia sint pares in paupertate, communis est opinio, vt tribuatur Episcopo, qui distribuatur, vel eligat, dummodò pro altera Ecclesia coniectura, & præsumptiones supradictæ non concurrant: tunc enim legatum applicari debet illi ecclesie, quæ testator magis diligebat, aut in qua magis versari consuevit, vel vbi sibi elegit sepulturam *Mant. d. lib. 8. tit. 6. num. 6.* vbi etiam addit, quod si testator iussit certodie, & singulis annis in perpetuum celebrari aliquas missas, & ob id aliquid legauit, & non expressit, in qua Ecclesia, intelligitur de ea, in qua est sepultus.
- 8 Quæres 3. cui debeat legatum relictum Capellæ existenti in aliqua ecclesia? Resp. quod regulariter Parocho debetur, etiã si in ea Capella sit aliqua Cõfraternitas creata, nisi ex coniecturis aliud appareat *Bellef. tit. d. bon. Cleric. d. 3. num. 40. & seq. vbi citat Felin. in cap. dilectus n. 3. de offic. ordin. Duran. de Arte testan. tit. 6. caut. 7. Genuens. in Prax. Archiep. cap. 57. num. 4. Mant. de Coniect. ultim. vol. lib. 8. tit. 6. num. 16.*
- S. V. M. M. A. R. I. V. M.**
- 1 Alienatio emphyteusis in personam potentem de iure prohibetur.
- 2 Persona potentes quæ dicantur.
- 3 Emphyteusis ecclesie non potest alienari in aliam ecclesiam.
- 4 Ecclesia Domina directi potest cogere aliam ecclesiam ad vendendam rem emphyteoticam priuato infra annum.
- 5 Quid in relicto facto in opus pietatis perpetuum.
- 6 Quo temporis spatio hoc ius contra ecclesiam præscribatur.
- 7 Quindennia de iure non debentur.
- 8 Si fiat pactum expressum, ne fieri possit alienatio in personam potentem, ecclesia non est capax emphyteusis etiam ad effectum vendendi.
- 9 An valeat legatum emphyteusis, quæ post mortem ipsius disponentis finitur.
- 10 Quid si bona erant deuoluta ob non solutum canonem.
- 11 An declaratio caducitatis, quæ non fuit facta in vita defuncti, possit fieri post eius mortem contra successorem, & nu. 12. & 13.
- 12 Quando emphyteusis non finitur per obitum illius, qui legat, valet legatum quoad estimationem.
- 13 An emphyteusis transeat in monasterium, si emphyteota ingrediatur religionem.
- 14 Emphyteusis ecclesie de sui natura non transit ad extraneos.
- 15 Declaratur, quando pro canone soluitur res minima, secus si esset notabilis summa.
- 16 An Emphyteusis priuati transeat ad ecclesiam.
- 17 Quid si in Inuestitura adsit pactum, quod non possit fieri alienatio

- natio in personas potentes.
- 20 An talis emphyteusis reuerti possit ad Dominum ob canonem non solum.
- 21 Quid, si emphyteusis concessa fuerit Clerico in sacris constituto.
- 22 Ecclesia seu Monasterium loco filij habetur.
- 23 An contractus presumatur censuarius, vel emphyteoticus.
- 24 Quid, si in contractu appositum sit pactum caducitatis.
- 25 An incurratur caducitas ob non solutionem canonis pendente discussione, an contractus sit censualis.
- 26 Quo casu contractus censeatur emphyteoticus, & num. 27. & 28.
- 29 Minor probatio admittitur ad probandum dominium ad effectum cogendi ad vendendum infra annum priuato.

CAP. XVI.

An Ecclesia succedere possit in bonis emphyteoticis alterius Ecclesie.

IN Iure etiam in casibus, in quibus licita est alienatio irrequisito Domino, vt in donatione, & legato, non permittitur fieri alienatione rei emphyteoticæ in personam potentem *Clar. in §. emphyteusis q. 15. Ricc. in Prax. for. eccles. par. 1. ref. 633. & alij, quos refert, & sequitur Marefcot. lib. 3. var. cap. 3. num. 7. etiam si in inuestitura co-*

cessa sit facultas alienandi. *Greg. decis. 529. num. 1. & seq.*

Personæ verò potentes ad hunc effectum censentur Ecclesie, Cōfraternitates, Hospitalia, & cetera loca pia *Rota coram Andr. decis. 6. num. 2. item vniuersitas secularis, seu Ciuitas, & aliud Collegium laicale Marefcot. vbi supra num. 14. & seq. Ricc. loco cit. num. 14. & seq. vbi etiam notat, quod dicuntur manus mortuæ, quia sicut morientis hominis manus id, quod comprehendit, firmissimè tenet, nec facilè remittit: sic etiam quicquid ecclesia, seu vniuersitas semel acquirit, tenaciter retinet, & non nisi cum magna difficultate in commune hominum commercium remittit atque hæc fuit ratio, cur huiusmodi alienatio vetita fuerit: quia cum loca pia, & collegia, seu vniuersitates nunquam pereant, neque possint iura sua sic facilè alienare, sicut priuatus, Dominus directus priuaretur laudemio, & res ita de facili non posset ad eum reuerti *Clar. d. §. emphyteusis q. 33. Martin. Andr. d. decis. 6. num. 1. Marefcot. loco citato nu. 8. & seq.**

Ex quo fit, vt emphyteusis ecclesie neque possit alienari in aliam ecclesiam eque potentem *Greg. d. decis. 529. num. 15. & idem ecclesia, quæ directum habet dominium, potest cogere aliam ecclesiam ad vendendam rem emphyteoticam priuato infra annum *Clar. d. q. 33. in fin. Marefcot. lib. 3. d. cap. 3. num. 17. Rot. coram Martin. Andr. d. decis. 6. num. 1. & coram**

coram Buratt. decis. 601. numer. 1.
Ricc. in Collect. dec. 3. 179. par. 7. &
in Prax. for. eccles. par. 1. ref. 633.

- 5 Quod procedit etiam in reli-
cto facto in opus pietatis perpetuum, quando videlicet Testator mandauit, vt omnes redditus suorum bonorum deponantur, & ex illis nuptui tradantur puellæ pauperes quolibet anno, si in eius hereditate adsint bona spectantia ad directum dominium, e ecclesie Marescot. d. cap. 3. nu. 19. 9
vbi refert, ita resoluisse Rotam in Ferrarien. bonorum 19. Decembr. 1611. & 9. Aprilis 1612. coram Coccino.
- 6 Hoc autem ius cogendi ad ponendam rem emphiteoticam, extra manus mortuas contra Ecclesiam non præscribitur minori spatio 40. annorum *auth. quas actiones C. de Sacros. Eccl. cap. de quarta ex. de Præscript.* nec censetur approbata alienatio per receptionem canonis, & laudemij factam per Rectorem ecclesie: quia Rector nec expressè, nec tacitè Ecclesie præiudicare potest Buratt. d. decis. 601. num. 8. & 9.
- 7 Non potest tamen Dominus directus cogere ecclesiam ad soluenda quinquennia, quia hæc de iure non debentur. Andr. decis. 70. num. 1.
- 8 Si verò in inuestitura apponatur pactum expressum, quod nõ possit fieri alienatio in personas potentes, seu de iure prohibitas, tunc non solum non potest succedere ecclesia, seu Vniuersitas, cui talis emphiteusis legatur, seu

relinquitur, sed neque habet locum in hoc casu cõsuetudo illi cõcedens facultatem retinendi per annum, & vendendo subrogandi alium emphiteutam non potestem propter vim pacti, quod resistit potestati relinquendi ecclesie, & personæ potenti Marescot. d. lib. 3. cap. 3. n. 23. & seq. vbi etiã dicit, quod neque estimatio debetur in tali casu Rot. eorã Greg. d. decis. 529. nu. 9. & seq.

9 Itã etiam si emphiteusis ecclesie post mortem ipsius Disponētis finitur, puta si bona concessa sint ad tertiam generationem, & tertia generatio non adsit, tunc quia bona sunt deuoluta ad Ecclesiam, legatum, seu alia dispositio de re emphiteotica, vel feudali non valet etiam respectu estimationis: quia alias Testator disponderet non de re propria, sed de re directi Domini Rimin. iun. cons. 453. num. 25. vers. non obstat lib. 4. & alij apud Marescot. loco cit. nu. 22. vbi etiam dicit, ita tenuisse Rotam in d. Ferrarien. bonorum 19. Decembris 1611. coram Coccino.

- 10 Idem dicendum est, quãdo bona erant deuoluta ob non solum canonẽ vltra bienniũ iuxta c. potuit de locat. Marescot. loco cit. n. 25. Greg. dec. 529. n. 15. & seq. vbi
- 11 addit, quod licet declaratio caducitatis, quæ non fuit facta in vita defuncti, non possit post eius mortem fieri contra successore, iuxta l. fin. C. de Reuoc. Donat. glos. & DD. in cap. fin. de Donat. hoc tamen non procedit, quãdo adest ignorantia deuolutionis, quæ sequitur

per

per præsumitur, & notat etiam
Marescott. d. cap. 3. nu. 25. quem-
 admodum hæc regula non habet
 locum, quâdo pœna deuolutio-
 nis ipso iure, vel vigore pacti in-
 curritur: quia tunc fieri potest
 etiam contra successorem *Gabr.*
commun. conclus. lib. 7. concl. 35. n.
14. & 16. Greg. d. decis. 529. nu. 20.
& ibi Add. nu. 24.

14 Secus esset, quando emphiteu-
 sis non finitur per obitum illius,
 qui legat: quia cum hoc casu aga-
 tur de solo præiudicio vocatorû,
 non autem de præiudicio eccle-
 siæ, legatum sublinetur quoad
 estimationem *Specul. in tit. de*
emphit. alias de locat. §. nunc ali-
qua q. 117. num. 143. & alij, quos
refert Marescott. d. lib. 3. cap. 3. nu-
mer. 21.

15 Sed quæres, an Emphiteusis trã-
 seat in Monasterium, si emphi-
 teuta ingrediatur Religionem?
 Resp. quod emphiteusis concessa
 ab Ecclesia non trãsit in mo-
 nasteriû, si ecclesia, quæ est Do-
 mina directi dominij, vult illam
 ad se reuocare *Bart. in l. si finita*
§. si de vectigalibus num. 6. ff. de
Damn. infect. & in Auth. ingres-
si nu. 18. C. de Sacros. eccles. & ibi-
dem Dec. num. 26. & hanc esse cõ-
munem dicit Clar. in §. emphi-
teusis q. 33. Emphiteusis enim

16 Ecclesiæ de sui natura non est
 transitoria ad extraneas perso-
 nas *§. emphiteusim Auth. de Non*
alien. Clar. in §. Emphiteusis q.
28. Greg. d. decis. 529. nu. 1. dum-
 modò res minima solvatur pro

17 canone: quia si esset notabilis
 summa, censeretur magis sapere

locationem, quam emphiteusim;
 & idèo transfret ad extraneos,
 ut dicit *Beltram. ad Greg. d. decis.*
529. num. 21. vbi citat. Surd. dec.
198. num. 3.

18 Si verò emphiteusis concessa
 sit à Priuato, siquidem est talis,
 quæ fortè ex conuentione tran-
 sifret in extraneum hæredem,
 tunc transfret in monasterium,
 quod habetur, vt hæres *cap. in*
presentia de Probat. secus si ad
 hæredem extraneum non transi-
 ret, quia tunc neque transfret in
 monasterium *Bart. in d. l. si finita*
§. si de vectigalibus nu. 6. Dec. vbi
supra num. 26. Clar. in §. Emphi-
teusis q. 33. vbi subdit, quod in
 tali casu tenetur monasterium
 vendere infra annum alteri pri-
 uato, quibus adde *Ricc. in Col-*
lect. dec. 3179. p. 7. & in Prax. for.
eccles. p. 3. ref. 171. vbi dicit, quod
 tunc emphiteusis apud monaste-
 rium durat, quamdiù vixerit
 talis emphiteuta, qui Religio-
 nem ingressus fuit.

Transfret autem emphiteusis
 in extraneos, si concessa sit pro
 se, & hæredibus quibuscumque,
 vel pro se, & hæredibus, & quibus
 dederit *Clar. in §. emphiteusis q.*
28. vers. secundus est casus, & in
§. feudum q. 9. vers. hoc præmissis
Gratiam: discept. 481. nu. 61. & seq.

19 Notandum tamen est, quod ex
 sola conuentione, seu prohibitio-
 ne, nè fieri possit alienatio in per-
 sonas potentes, non impèditur,
 quin emphiteusis priuati tran-
 seat in monasterium, siue talis
 prohibitio concepta sit in rem,
 siue in personam: quia sub ista

pro-

- prohibitione non comprehenditur alienatio legalis, sed solum alienatio hominis *secundum veteriorem, & communiorem sententiam, ut dicit Rico. in Prax. par. 3. ref. 171.* nam quando monasteriū succedit monacho in Religionē ingresso, tunc dicitur esse quædā successio intestati tū ex dispositione legis volētis, bona ingressi tamquam mortui civiliter transire in monasterium, *ut in d. auth. ingressi C. de Sacros. eccl. tum etiam ex tacita voluntate defuncti: sicut etiam ex tacita voluntate defuncti succeditur ab intestato l. si quis cum testamentum & l. conficiuntur ff. de Iur. Codic.*
- 20 An verò possit talis emphiteusis reuerti ad Dominum ob non solum canonem? Resp. affirmatiue, quia transit in monasterium cum illo iure *Bart. in repet. Auth. ingressi num. 36: C. de sacros. Eccl.*
- 21 Notandum 2. quod si emphiteusis concessa fuerit Clerico in sacris constituto pro se, filijs, & nepotibus, tunc si iste ingrediatur religionem, acquiritur monasterio irrenocabiliter, siue sit concessa ab ecclesia, siue a priuato, *ut dicit Rico. d. ref. 171.* quia cum nō possit filios ex matrimonio suscipere, recipiendo pro filijs, intelligitur recepisse pro ecclesia, seu monasterio, quod pro filio habetur *Bart. in Auth. nisi rogati C. ad Senatus cons. Trebell. & in d. S. sed & hoc presenti in Auth. de Sanctiss. episc.*
- 23 His adde, quod regulariter quando non apparet de causa concessionis in emphiteusim,
- contractus presumendus est potius censuarius, quam emphiteoticus *Cappo. dec. 123. Gram. dec. 77. Crescen. dec. 1. de Censib. Milanen. dec. Sicil. 123. lib. 1. Cauale. dec. 43. quos refert Rico. in Collect. decis. 2163. par. 6. ubi dicit hanc esse communiorem sententiam Card. Caualer. dec. 201. num. 2.* Vnde licet nomen, *censuale*, tamquam equiuocum possit conuenire tam censui, quam emphiteusi, in dubio tamen, & quando aliud ex coniecturis desumi non potest, prædium, quod in contractu censuale appellatur, presumendum est censuale, non emphiteoticum: etiam si in contractu appositum sit pactum caducitatis: quia tale pactum potest conuenire etiã contractui census *Add. ad Baratt. dec. 601. nu. 12. & 13. ubi alia decisiones allegantur.*
- 25 Quare pendente discussione, an contractus sit censualis, vel emphiteoticus, si non fiat canonis solutio, non inducitur caducitas emphiteusis, *ut decisum refert Rico. d. decis. 2163. par. 6.*
- 26 Si verò constet, prædium fuisse ab initio de Dominio ecclesiæ, nec appareat fuisse abdicatum, excluditur contractus censualis, & remanet emphiteoticus *Card. Caualer. dec. 201. nu. 2. & seq. ubi idem dicit, quando contractus*
- 27 fuit factus ad tertiam generationem, aut cum clausula ad meliorandum, quæ soli emphiteusi conuenit, cuius finis est, ut bona concessa meliorentur.
- 28 Probatur similiter emphiteusis ex reseruatione consensus, aut il

lius præstatione, ex solutione laudemij, & ex pacto, quod prædium vendi non possit absque expresso consensu alterius *Burratt. d. decis. 601. num. 3. & seq.* ubi etiam dicit, quod minor probatio admittitur ad probandum dominium ad effectum cogendi ad vendendum, ut res exeat ex manibus mortuis.

S V M M A R I V M.

- 1 Quoad peculia castrensia, vel quasi castrensia, & profectitia nulla est differentia inter filiosfam. clericum, & laicum.
- 2 In bonis castrensibus, vel quasi nullum ius queritur Patri.
- 3 Bona profectitia liberè ad Patrem spectant.
- 4 In bonis aduentitijs regulariter Patri queritur ususfructus, sed fallit in filiosfam. clerico.
- 5 Clericus filiosfam. potest liberè disponere de bonis, quæ sibi hæreditario iure, vel suo labore, industria, donatione, aut fauente fortuna obueniunt.
- 6 Bona filiosfam. clerico à Patre donata, ut ad illorum titulum ordinari possent, transeunt in peculium quasi castrense ipsius Clerici.
- 7 An hoc priuilegio gaudeat Clericus in minoribus constitutus, vel prima tonsura initiatus.
- 8 An hoc priuilegio gaudeat Clericus coniugatus.
- 9 An in bonis aduentitijs quaestis ante clericatum Pater habeat ususfructum.

C A P. XVII.

An in bonis per Clericum filiosfam. acquisitis Pater habeat ususfructum.

Quoad peculia castrensia, vel quasi Castrensia, & profectitia nulla est differentia inter filiosfam. Clericum,

& laicum ut d. Pano. in rubr. de Pecul. clericis. quem refert, & sequitur Sylu. in ver. Peculium. l. 1. 2. & alij communiter.

- 2 Unde in bonis castrensibus, vel quasi castrensibus, acquisitis per filiosfam. tam clericum, quàm laicum Patri nullum ius queritur, sed liberè spectant ad filium *l. ex nota, cum seq. ff. de Castren. pecul. l. cum oportet C. de bon. qua. lib. & est communis opinio.* è contra verò bona profectitia hoc est quæ filiosfam. ex re Patris, vel eius intuitu obueniunt, pleno iure Parenti acquiruntur equum enim est, ad Patrem reuerti quod ex eius occasione profectum est, *S. igitur liberi Instit. Per quas pers. nob. acquir. Abb. in rubr. de Pecul. cler. Couar. in cap. qui nos de Testam. Sanchez in Summ. to. 2. lib. 7. cap. 13. num. 28. Rip. in l. in quartam numer. 171. ff. ad l. Falcid. Squillan. de Priuil. Cleric. cap. 12. num. 20.*
- 4 Bona verò aduentitia, in quibus filius regulariter habet proprietatem, & Pater ususfructum, iuxta tex. in d. S. igitur liberi Instit. per quas pers. nob. acquir. d. l. cum oportet. C. de bon. qualiber. respe-